

7 eigenschappen van Stephen Covey

En vergeet niet om goed voor jezelf te zorgen

Gewoonte 7

Houd de zaag scherp - Balans voelt het best

Speel dan goed Samen met anderen

Gewoonte 6

Synergie - Samen is beter

Gewoonte 5

Eerst begrijpen, dan begrepen worden -
Luister voordat je praat

Gewoonte 4

Denk win - win - Iedereen heeft talenten

Begin met jezelf

Gewoonte 3

Belangrijke zaken eerst - Eerst werken, dan spelen

Gewoonte 2

Begin met het einde voor ogen - Maak een plan

Gewoonte 1

Wees pro-actief -
Jij bent de baas over je eigen leven

Inleiding: Stephen R. Covey 's 7 eigenschappen die jou succesvol maken!

Stephen Covey schreef een boek over Eigen Regie.

Eigen Regie betekent leider worden van jezelf.

Daarvoor bedacht Covey 7 stappen.

Hij noemt die 7 stappen **Gewoonten**.

Met goede Gewoonten ga je groeien en goed voor jezelf zorgen.

Daardoor kun je ook beter samen werken met andere mensen.

Overwinning op jezelf

Dat gaat niet vanzelf.

Het begint met anders naar jezelf kijken.

Dus je moet eerst met jezelf aan het werk.

Kun jij omgaan met je beperking?

Weet jij wat je wilt, kan jij voor jezelf opkomen?

Dat heet ook 'Eigen Regie'.

Voor Eigen Regie moet je jezelf serieus nemen.

Het begint met weten wat je wilt en wat je kunt.

Zo kom je stap voor stap verder.

Dan kun je beter meedoen in de samenleving.

Het is belangrijk een plan te maken; hoe ga je het aanpakken.

Jij bent de enige die jouw plan kan maken.

Je moet in jezelf geloven en het zelf doen.

Dan komt de kracht uit jezelf.

Hiervoor kun je wel hulp vragen, dat is normaal.

Als je met iemand praat die jou begrijpt, ben je samen sterk.

Deze verandering bij jezelf noemt Covey "**Overwinning op jezelf**".

Overwinning door je omgeving te betrekken.

Je hoeft het dus niet alleen te doen, je kunt samenwerken.

Andere mensen hebben jou óók nodig.

Samenwerken begint met goed luisteren.

Door goed te luisteren begrijp je elkaar beter.

Dan groeit er ook vertrouwen.

Op die manier wint iedereen!

Dit noemt Covey de “**Overwinning door je omgeving te betrekken**”.

De uitleg van de 7 gewoonten van Covey gebeurt in 7 hoofdstukken.

Je gaat stap voor stap anders naar jezelf kijken en naar de mensen om je heen.

Alles begint met weten wat je wilt.

Zo wordt je meer leider van jezelf.

Daardoor word je zelfstandiger en sterker.

Dat doe je samen met de mensen die voor jou belangrijk zijn.

Eigenschap 1: Neem jij je eigen regie?

Elke dag neem je beslissingen en doe je dingen.

Doe jij dingen die je zelf wilt of doe je pas dingen als anderen dat vragen?

Maak je eerst af waar je je mee bezig, en durf je dat ook te zeggen?

Wie heeft bij jou de 'Regie', jij of je gevoel?

Eigen Regie begint met een duidelijk doel in je leven.

Een doel is iets wat je wilt bereiken.

Een nieuw doel is spannend en vraagt om actie.

Soms heb je daarbij hulp van anderen nodig.

Maar het is jouw doel, jouw verantwoording.

Zelf je doel kiezen vraagt ook durf en zelfvertrouwen.

Als je zelf kiest, denk je eerst na over wat je wilt.

Door eerst na te denken, maak je daarna goede keuzes.

Mensen denken vaak voor jou.

Daardoor doe je meestal wat een ander wil.

Het verschil tussen zelf kiezen of doen wat anderen willen, noemt

Covey proactief en reactief.

Proactief is zelf beslissen wat je gaat doen.

Proactief is zelf kiezen.

Dat verschil kun je horen.

We geven een paar voorbeelden:

Reageren (reactief)

Ik ga het proberen;

Ik moet wel;

Het lukt mij niet.

Zelf kiezen (pro-actief)

Ik ga het zelf doen;

Ik kan zelf kiezen;

Het gaat mij lukken.

Mensen die alleen maar reageren zijn snel boos.

Die klagen en geven anderen de schuld.

Mensen die zelf kiezen worden minder snel boos.

Die hebben meer zelfvertrouwen en denken eerst na.

Kiezen gaat niet vanzelf.

Dat is werken, elke dag opnieuw.

Bijvoorbeeld door moeilijke dingen niet uit te stellen maar te doen.

Je kunt daar hulp bij vragen; iemand die meekijkt bijvoorbeeld.

Jij leeft niet alleen op de wereld.

Andere mensen hebben invloed op je gevoel.

Covey legt dat uit via 2 Cirkels (*tekening toevoegen*).

In de eerste '**Cirkel van Emoties**':

Ben jij vaak boos op dingen die je **niet** kunt veranderen?

Bijvoorbeeld oorlog in de wereld of het weer in Nederland?

Dan helpt het niet om boos te worden, dat wordt al snel klagen en zeuren.

De tweede cirkel is de '**de Cirkel van Moed**'.

Dat is een kleinere cirkel met dingen die je **wel** kunt veranderen.

Dat begint met eerst naar jezelf kijken:

'Verbeter de wereld en begin bij jezelf'.

Denk aan je eigen gedrag.

Dat helpt om minder snel boos te worden.

Dan denk je eerst na en ga je reageren.

De mensen om je heen zijn belangrijk.

Tegen die mensen kun je duidelijk zeggen wat je denkt.

Daarvoor is het belangrijk om te weten wat jij belangrijk vindt.

Daarna kun je dat gaan **doen**.

‘Eigen Regie’ gaat niet vanzelf maar je hoeft het niet alleen te doen.

Je kunt hulp vragen van vrienden, familie of begeleiding.

Iedereen heeft steun nodig.

Steun helpt voor zelfvertrouwen en om positief over jezelf denken.

Tabel: Cirkel van Comfort en Moed

Eigenschap 2: Kies een duidelijk doel

Werken aan een doel in je leven gaat in 3 stappen.

Als eerste **bedenk** je een doel.

Dat is iets wat je wilt.

Hierna maak je een **plan**: hoe ga je het aanpakken?

Daarna ga je **werken** aan het doel.

Vragen die helpen bij een **doel** zijn:

- Wat zijn mijn dromen, waar geloof ik in?
- Wat is belangrijk in mijn leven?
- Hoe is het contact met mijn familie, begeleider/coach?
- Wat wil ik van een vriend of van een vriendin?

Belangrijk bij een **doel** is:

- Geloven in jezelf,
- Belangrijke momenten gebruiken voor goede voornemens zoals bij Nieuwjaar,
- Nadenken over wat jij wilt bereiken, je einddoel,
- Anderen vragen om hulp, je hoeft het niet alleen te doen,
- Zet je plan duidelijk op papier, dat zijn afspraken met jezelf!

Vragen die helpen bij een **plan** maken:

Welk doel wil ik bereiken?

Wat ga ik anders doen om dat te bereiken?

Wat ga ik daarvoor vandaag doen?

Wat kan tot morgen wachten, of nog langer wachten?

Hierna ga je het **doen**.

Je blijft volhouden, ook al is het moeilijk.

Als je vastloopt, vraag je anderen om hulp.

Je blijft ook volhouden wanneer je iets anders leuks wilt doen.

Anderen kunnen jou niet gemakkelijk ompraten.

Jij beslist over jouw eigen leven.

Als je niet zelf beslist, beslissen anderen voor jou.

Voor een goede beslissing helpen 4 dingen;

1. Zeker zijn van jezelf; jij bent belangrijk, je verdient respect;
2. Houd vast aan je plan, dat stuurt je de goede kant op;
3. Wijsheid; vertrouw op je gevoel maar probeer ook anderen te begrijpen;
4. Eigen Kracht: zorg goed jezelf zodat je elke dag genoeg energie hebt!

Doe het stap voor stap en neem de tijd.

Niet alles kan op één dag.

Maak je doel bereikbaar.

Hoe duidelijker het doel hoe makkelijker!

Denk niet te veel aan het verleden.

Denk aan je toekomst, die kun je nog veranderen.

Eigenschap 3; belangrijke zaken eerst.

Eigenschap 1 ging over het eigen leider zijn; jij maakt zelf de keuzes over jouw leven.

Eigenschap 2 was een plan maken, jij beslist waar je naar toe gaat in je leven.

Eigenschap 3 gaat over de uitvoering van dat plan.

Covey vind Eigenschap 3 de moeilijkste; dat kost energie en doorzetten.

Het vraagt de kracht om vervelende klusjes als eerste te doen!

Wat voor soort mens ben jij?

Neem jij snel moeilijk beslissingen of stel je die uit?

Ben jij een 'ja zegger' en vind je het moeilijk om 'nee' te zeggen?

Rommel je de hele dag maar wat aan, achter de pc, tv of de telefoon?

Als je belangrijke dingen uitstelt, voelt dat dan vervelend?

Voelt het dan ook alsof je minder tijd hebt?

Als je tegen alles 'ja' zegt beslissen anderen voor jou.

Dan denk je misschien 'laat maar, het heeft toch geen zin'.

Je vindt het ook moeilijk om met pech om te gaan.

Soms sta je op een belangrijk punt in je leven.

Dan maak je een keuze; 'ik ga het anders doen!'

Daarvoor gaan we weer terug naar de 2 Cirkels van Eigenschap 1.

Als eerste is er de makkelijke **Cirkel van Emotie**.

Dat zijn dingen die je kent en leuk vindt, bijvoorbeeld hetzelfde tv-programma.

Als tweede is er de **Cirkel van Moed**.

Dat zijn nieuwe dingen; die zijn spannend.

Daar moet je harder je best voor doen.

Daarnaast is er verschil tussen belangrijke- en dringende dingen.
Belangrijk zijn dingen die jou verder helpen in je leven.
Bijvoorbeeld doen wat je beloofd hebt.
Het helpt als je 's morgens weet wat je die dag gaat doen.
Dan maak je een plan, een schema voor de dag.

Dringende dingen zijn zaken die je meteen moet doen.
Dat kunnen afspraken zijn of rekeningen die betaald moeten.
Anders krijg je een boete.

Wat ook helpt bij het plan is naar jezelf te kijken in de verschillende rollen.

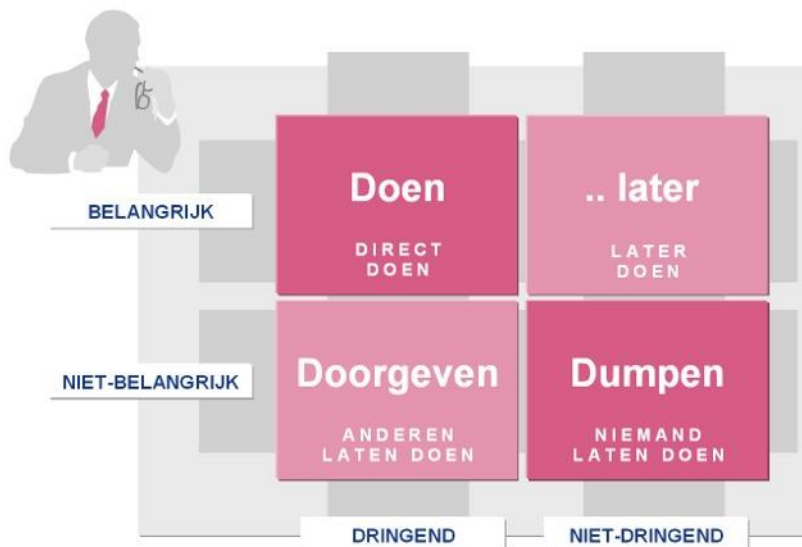
Je bent bijvoorbeeld broer, zus, collega of student.
Door elke week voor elke rol een doel te hebben, krijg je overzicht.
Wat wil je deze week doen als broer, zus, collega en leerling?
Er zijn grote dingen en kleine dingen, kleine dingen zijn minder belangrijk.

De grote en belangrijke dingen komen het eerst.
Na de grote dingen komen de kleine dingen.
Het werk wat overblijft, komt de week daarna.
Want je hebt ook tijd nodig voor ontspanning.

Een plan loopt altijd anders, dat is niet erg.
Zorg dat je het plan kunt aanpassen.
Een plan is als een koffer inpakken.
Hoe beter je vooraf nadenkt hoe meer er in de koffer gaat.

Als een plan lukt, geeft dat een goed gevoel.
Door een goed gevoel over jezelf weet je beter wat je wilt.
Dan ben je duidelijker voor andere mensen.
Daardoor kun je ook makkelijker om hulp vragen.

Tabel: Belangrijk en Dringend

Een verhaal tussen eigenschap 3 en 4

Eigenschappen 1, 2, en 3 zijn dingen die je zelf kunt doen.
Dit zijn: zelf je doel kiezen, een plan maken en dat volhouden.
Door die eerste 3 eigenschappen wordt je sterk.
Dan heb je een positieve voorraad energie.
Hierdoor 'sta je stevig in je schoenen'.

Eigenschappen 4, 5 en 6 gaat over het contact met anderen.
Als jij eerlijk bent, gaan andere mensen jou vertrouwen.
Dan worden dat jouw relaties.
Relaties zijn jouw contact met de buitenwereld.
Behandel jij andere mensen zoals je zelf behandeld wilt worden?

Goede relaties vragen aandacht en tijd.
Dan weet de ander dat jij hem of haar belangrijk vindt.
Dat kan ook via een complimentje of een schouderklopje.
Als je aardig bent voor elkaar wordt de relatie sterker.
Zo bouw je samen aan een voorraad positieve energie.
Dan steun je elkaar en word je minder snel boos.

Soms brengt een relatie ook verdriet en pijn met zich mee.
Denk aan een scheiding of aan een ruzie die je niet goed kunt maken.
Dan is het goed als je sterk bent en 'stevig in je schoenen staat'.

Goed naar elkaar luisteren, helpt voor een goede relatie.
Eerlijk zijn naar elkaar geeft veiligheid.
Dus niet achter iemand zijn rug vervelende dingen zeggen.
Of je kunt sorry zeggen wanneer je iets bent vergeten of fout doet.

In een goede relatie kun je elkaar gemakkelijker iets vragen.

Goede relaties maken je sterker.

Dan ga je jezelf ontwikkelen.

Zo word je steeds bewuster van het leven om je heen.

Dan voel je dat je wordt gezien en gehoord.

Daarover gaan de volgende 4 eigenschappen.

Eigenschap 4; Denk WIN – WIN

Win- Win is samenwerking die iedereen beter maakt.
Je gunt elkaar succes en het allerbeste.
Win – Win begint bij jezelf.
Daar gingen eigenschappen 1, 2 en 3 over.
Met die eerste 3 eigenschappen word je jouw eigen leider.
Win – Win begint met anders **kijken** naar jezelf en naar anderen.
Die ander hoeft niet te verliezen als jij wint.
Met Win- Win kun je samen meer bereiken.

Wij zijn niet opgevoed met Win-Win.
Denk aan voetballen, dat gaat over winnen of verliezen.
Beter willen zijn dan de ander is niet altijd slecht.
Beter willen zijn helpt ook om je best te doen.

Beter worden is anders dan jezelf beter vóelen.
Wanneer je je meer of beter voelt dat de ander is dat geen Win-Win.
Maar altijd 'ja knikken' is ook geen Win-Win, dan verlies je altijd.
Met Win – Win word je samen beter.

Voor Win-Win is iedereen nodig.
Niemand is meer of minder, iedereen is belangrijk.
Misschien is de een wat sneller, maar kan de ander iets langer volhouden.
In een groep heeft iedereen weer andere kwaliteiten.

Soms lukt Win- Win werken niet.
Omdat de ander onaardig is of niet wil wat jij wilt.
Dan kun je beter stoppen.
Als je dan stevig in je schoenen staat ga je weer verder.

Dan vind je andere mensen waarmee je samen kunt werken.

Goede mensen zoeken elkaar op, die denken ook in Win - Win.

Durf is belangrijk voor Win – Win.

En weten wat je wilt en je plan volhouden.

Liefde, aandacht en geluk is er genoeg voor iedereen.

Dat is fijn!

Als je eerlijk bent, kun je elkaar vertrouwen.

Win –Win relaties duren vaak langer.

Eigenschap 5; Eerst begrijpen, dan begrepen worden.

Iedereen wil worden begrepen en respect krijgen.

Veel problemen ontstaan door verkeerde communicatie.

Communicatie begint met goed luisteren en daarvoor de tijd nemen.

Door goed te luisteren, voelt de ander zich begrepen.

Dat vraagt ook durf; om te zeggen wanneer je iets niet snapt.

Communiceren komt van 2 kanten.

Voor communicatie zijn praten, lezen en schrijven ook belangrijk.

Luisteren

Alles begint dus met goed luisteren.

Dat gaat soms mis. Herken je deze voorbeelden?

- Net doen alsof je luistert; je droomt weg en doet niet echt mee,
- Snel 'weten' wat de ander bedoelt en niet meer echt luisteren,
- Niet goed kijken; ook het gezicht en de lichaamshouding geeft informatie,
- De ander niet uit laten praten omdat je snel zelf snel wilt praten.

Goed luisteren doe je met je **oren**.

Goed Kijken met je **ogen**.

Gevoel komt vanuit je buik.

Als die drie samen werken, begrijp je de ander beter.

Dat kun je controleren.

Dit doe je door in je eigen woorden te herhalen wat de ander zei.

Het helpt ook om met de ander mee te leven; 'luisteren met gevoel'.

Dat heet 'Eerst begrijpen, dan begrepen worden'.

Communiceren

Goed communiceren, vraagt aandacht en geduld.

Pas als je de ander echt begrijpt, kun je helpen.

Praten met elkaar is geen wedstrijd.

Geef mensen de tijd en laat ze uit praten.

Geef ook niet meteen je eigen mening.

Mensen beslissen zelf of ze jouw advies willen.

Belangrijk is elkaar vertrouwen en om eerlijk te durven zijn.

Op die manier vind je samen de beste oplossingen.

Durf

Het is spannend om te praten met mensen die je niet kent.

Dan is het soms moeilijk om eerlijk te zijn.

Wat helpt is alleen zeggen wat jij vindt;

Dus: "ik vind..."

In plaats van: "jij bent..."

Ook over vervelende dingen praten is moeilijk.

Maar als je die vervelende dingen niet noemt, stop je ze weg.

Dan zijn ze niet echt weg, ze zitten nog in je achterhoofd.

Vaak komen ze dan op een vervelende manier terug.

Dat is nooit leuk, dat maakt je gedrag niet meer zoals het hoort.

Als je elkaar vertrouwt is de kans op Win- Win groter.

Goed met elkaar praten, kun je leren.

Net als 'je eigen leider worden' in Eigenschappen 1, 2 en 3.

Goede communicatie begint bij jezelf.

Eigenschap 6; Samen ben je sterk

Door samenwerking krijg je betere oplossingen.

Denk aan samen muziek maken.

Samen maak je een beter geluid.

Dat voelt goed en het klinkt beter.

Bij eigenschap 5 zagen we dat samenwerken durf vraagt.

Als je niet bang bent, zie je dat iedereen anders is.

Dat helpt je om nieuwe oplossingen te vinden.

Veel mensen vinden verschillen raar.

Ze zijn bang voor mensen die er anders uit zien of anders praten.

Maar verschillen helpen juist bij nieuwe oplossingen.

Ieder mens leert ook op een eigen manier.

Dat is niet beter of slechter, alleen anders.

Als je dat ziet, begrijp je ook dat je zelf niet alles weet.

Daarom is de mening van andere mensen zo belangrijk.

Daar kun je weer van leren.

Dat vraagt ook de durf om eerlijk te zijn.

Voor die eerlijkheid heb je je eigen zekerheid nodig.

Denk aan de eigenschappen 1, 2 en 3.

Samenwerken gaat stap voor stap.

Het kost tijd om de anderen te leren kennen.

Dat is ook luisteren naar zijn geschiedenis.

Mensen moeten vaak 'opboksen' tegen een nieuwe omgeving.

Omdat anderen in clubjes zich vaak meer of beter voelen.

Dan helpt het wanneer je stevig in je schoenen staat.
Dan kun je volhouden om samen te werken!

Hoe gebruik je elkaar voor betere oplossingen?

Daarvoor zijn vier stappen.

Stap 1: echt luisteren naar het probleem van de ander,

Stap 2: eerlijk vertellen wat jij zelf moeilijk en lastig vindt,

Stap 3, met elkaar praten over alle ideeën die je kunt bedenken,

Stap 4: samen kiezen voor de beste oplossing.

Het is belangrijk om elkaar te vertrouwen en elkaar serieus nemen.

Als je goed samenwerkt, komt vertrouwen vanzelf.

Dan durf je eerlijk te zijn en komen de beste oplossingen.

Daarvoor is iedereen in de groep belangrijk.

Mensen in een groep hebben wel verschillende rollen.

Sommige mensen steunen anderen, zij zorgen dat iedereen aan de beurt komt.

Zij helpen mensen ook bij het samenwerken.

Er zijn ook doeners, praters en denkers.

Mensen die kunnen denken, komen vaak met nieuwe ideeën.

Wanneer je gelooft dat iedereen nodig is, vind je de beste oplossingen.

Alles begint met het vinden van zekerheid bij jezelf.

Eerst nadenken over wat je belangrijk vindt en daarna pas praten.

Daardoor ga je beter naar andere mensen luisteren.

Dat is eerst begrijpen en dan begrepen worden (eigenschap 5).

Op die manier wordt het Win- Win (eigenschap 4), je hebt er allemaal wat aan.

Dan vind je samen de oplossing die je eerst nog niet kende.

Eigenschap 7; blijf in goede conditie

Werken met eigenschappen 1 tot en met 6 gaat niet vanzelf.
Eigenschap 7, 'nu ben ik aan de beurt', helpt om dat vol te houden.
Goed voor jezelf zorgen helpt daarbij.
Dan heb je een goede conditie en blijft het rustig in je hoofd.

Voor je zelf zorgen is niet dringend maar wel belangrijk.
Dat is ook Eigenschap 3, belangrijke zaken eerst.
Ken je de uitdrukking 'lekker in je vel zitten'?
Als je 'lekker in je vel zit' voelt dat goed van binnen.

Daarvoor zijn 4 dingen belangrijk:

Als eerste je **lichaam**: goed eten, genoeg bewegen en voldoende rusten.

Dus liever geen 'kant-en-klaar' eten of snacks.

En bewegen, zo krijg je uithoudingsvermogen en een sterk en soepel lichaam.

Denk aan fietsen, lopen en fitness - oefeningen.

Als je goed voor je lichaam zorgt, heb je meer energie.

Dan zie je er ook beter uit.

Als tweede zijn er je **hersenen**.

Door een ding goed te doen (concentreren), word je geestelijk sterker.

Daarom kun je beter niet twee dingen tegelijk doen, dat is rommelig.

Je traint je hersenen door actief te zijn in je hoofd.

Dat kan door lezen, een kruiswoordpuzzel en/of nieuwe dingen leren.

Als derde is er je **hart**, oftewel jouw gevoel.
Voor het gevoel zijn vrienden en familie belangrijk.
De mensen dichtbij jou geven steun en bescherming.
Het helpt als je aardig bent voor anderen.
Op die manier werk je ook aan eigenschap 4, Win-Win.
En aan eigenschap 5 eerst begrijpen en dan begrepen worden.

Lachen is gezond maar de ene dag is beter dan de andere dag.
Als je elke dag een zwaar gevoel hebt, is er iets aan de hand.
Dan kun je het beste hulp zoeken.

Als vierde is er de innerlijke mens, je **ziel**.
De ziel kun je 'opladen' voor nieuwe energie.
Dat gaat bij iedereen anders.
Sommige mensen krijgen energie van muziek of een mooie film.
Anderen gaan wandelen, genieten van de natuur of bidden
regelmatig.

Het lichaam, de hersenen, het hart en de ziel horen bij elkaar.
Ze zijn alle 4 belangrijk.
Denk aan de banden van een auto.
Als 1 van je 4 banden zacht is, slijten de andere banden ook.
Zo is het lastig om vriendelijk te zijn wanneer je moe bent, of
gestrest.
Ook nieuwe dingen leren is makkelijker als je lekker in je vel zit.

Iedereen heeft ook een 'geweten'; je weet wat goed en verkeerd is.
Het is als een stemmetje vanbinnen.
Dat stemmetje zegt wat je goed en verkeerd doet.
Daarom is eerlijk zijn tegen jezelf belangrijk voor rust in je hoofd.
Als je bijvoorbeeld jukt, voelt dat vervelend.

Eerlijker zijn tegen jezelf en andere mensen is fijner.
Dat geeft een goed gevoel.

Verandering gaat van binnen naar buiten.

De start ben jezelf; dat gaat over eigenschappen 1, 2 en 3.

1: eerst nadenken, 2: weten wat je belangrijk vindt en 3: dat ook doen.

Daarbij hoort ook dat je goed voor jezelf zorgt.

Als je leider bent van jezelf krijg je ook betere relaties.

Kijk en luister eerst rustig zonder gelijk een mening.

Dan weet je daarna beter wat jij wilt.

Dat wordt makkelijker als je ouder wordt.

Dan heb je meer levenservaring.

Verantwoording, Nijmegen 28 november 2017

De basis voor deze tekst was een samenvatting van Willem Kwakkel en Rietje Oomen van de LFB Wolvega uit 2014. Daarnaast werden de volgende publicaties gebruikt:

- 'De ZEVEN eigenschappen van effectief leiderschap' door Stephen R. Covey. Business Contact, Amsterdam 2010.
- 'Zeven eigenschappen die jou succesvol maken!' door Sean Covey. Business Contact Amsterdam, 2010.
- Werkboek "'Zeven eigenschappen die jou succesvol maken!'" door Sean Covey. Business Contact, Amsterdam 2010.
- 'De Kleine Covey' door Jan Kuipers en Bert Tiggelaar. Business Contact, Amsterdam, 2015.
- De ideeën van Stephen Covey over leiderschap door Ben Tiggelaar. Mainpress BV 2003.
- 'Happy Kids' Sean Covey. Business Contact, Amsterdam 2016.
- Workshops Jan Kuiper 14-11-2016 en 18-1-2017 bij www.kwlaiteitdooriedereen.nl.

De verschillende versies van de teksten zijn uitvoerig getest met de leerlingen, stagiaires en Leo van der Linden van 'Kwaliteit door Iedereen'. Daarvoor werden ze besproken met een aantal belangenbehartigers en ervaringsdeskundigen te weten: Diana Davelaar, Jeroen Donkers, Henny & Theo van Leur en Conny Kooijman. Op de eerste 3 eigenschappen gaven ook Henriette Santvoort, Hettie Dersjant, Cees Hermsen en Dave Kleynveld commentaar. De laatste versie is tenslotte bewerkt en gecorrigeerd met Jeanet Wardenier en Henk van Dijk van de LFB Wolvega. Met ook dank aan Myriam Bouchikhi en Rietje en Fia Oomen.

Voor meer informatie: www.gerardnass.nl of 06-50295861

